

PIEEJAMS STĀSTĪJUMS

Aptuveni viens miljards no aptuveni astoņiem miljardiem cilvēku uz Zemes saskaras ar pieejamības problēmām. Redzes, dzirdes, motorisko spēju vai izziņas traucējumi ir dažas no šīm grūtībām. Šie pieejamības izaicinājumi var apgrūtināt cilvēkiem tehnoloģiju izmantošanu. Tāpēc ir svarīgi radīt pieejamu digitālo saturu. Ir daudz galveno aspektu, kas jāņem vērā, veidojot pieejamu saturu, piemēram:

Krāsas. Galvenie faktori, izvēloties krāsu paleti, ir *kontrasts* un *krāsu redzes traucējumi*. Kontrasts attiecas uz atšķirību starp diviem krāsu toņiem, īpaši uz kontrastu starp gaišiem un tumšiem elementiem, kas ir būtisks lasāmībai. Krāsu redzes traucējumi ietekmē to, kā daži cilvēki uztver krāsas, izraisot grūtības atšķirt noteiktus toņus, kas var šķist atšķirīgi cilvēkiem ar normālu redzi. Lai nodrošinātu labu kontrastu un pieejamību cilvēkiem ar krāsu redzes traucējumiem, varat izmantot tādas rīkus kā Colorblindly, Color Oracle un Sim Daltonism, kas simulē, kā krāsas izskatās cilvēkiem ar dažāda veida krāsu aklumu.

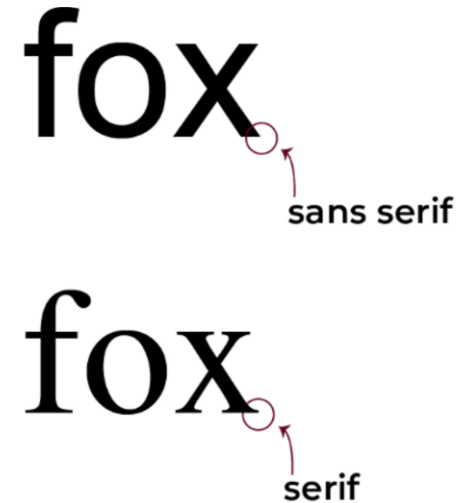

Avots: <https://storymaps.arcgis.com/stories/02670c9018f14cfbbaef7cba5c54d453>

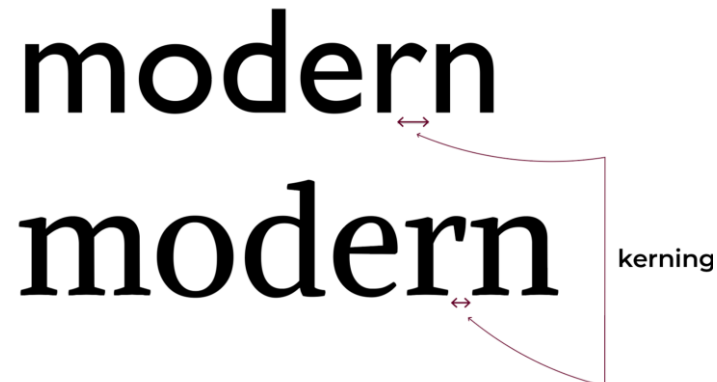
Šajā tulpju lauka attēlu galerijā izmantots filtrs, lai simulētu dažādus krāsu redzes traucējumu veidus. Pilnkrāsu redze ir attēlota pašā kreisajā pusē. Otrais un trešais attēls ir attiecīgi deiteranomālijas un protanomālijas piemēri, kas ir divi sarkanās-zaļās krāsas redzes traucējumu veidi. Attēlā pa labi redzama tritanopija, kas ir dzeltenās-zilās krāsas redzes traucējums.

PIEEJAMS STĀSTĪJUMS

Tipogrāfija. Tipogrāfija iedalās divos galvenajos veidos: serif un sans serif. Serif fonti ir ar dekoratīvām līnijām vai "apdarēm" pie rakstzīmju galiem. Tos bieži izmanto drukātajos medijos, lai iegūtu stilīgu un elegantu izskatu. *Sans serif* fontiem nav šo apdaru, un tie parasti ir labāk piemēroti digitālajam saturam, piedāvājot lielāku pieejamību, īpaši rindkopas tekstam. Šādu fonu piemēri ir Arial, Verdana, Lucida Sans, Helvetica un citi.

The image shows the word "fox" in two different font styles. The top version is in a sans serif font, with a red circle and arrow pointing to the bottom of the letter 'x' and the label "sans serif" below it. The bottom version is in a serif font, with a red circle and arrow pointing to the bottom of the letter 'x' and the label "serif" below it.

The image shows the word "modern" in two lines. The top line is in a modern sans serif font, and the bottom line is in a traditional serif font. A red bracket on the right side of the bottom line is labeled "kerning". Red double-headed arrows indicate the spacing between the 'r' and 'n' in both lines.

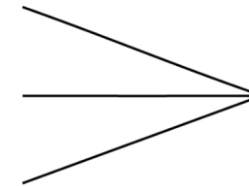
Atstarpes starp burtiem. Parasti displeja fontiem ir interesanti rotājumi. Parasti tos izmanto virsrakstiem un nosaukumiem, displeja fonti var pievienot vizuālo pievilcību. Tomēr tie bieži izmanto cilpas, lielus burtus vai dīvainas formas, kas apgrūtina lasīšanu. Tādējādi tos nevajadzētu izmantot pamattekstam.

Augšējā fontā ir brīvāka atstarpe starp "r" un "n", tāpēc vārds "moderns" ir viegli salasāms. Apakšējā fontā ir šaurāka atstarpe, tāpēc dažiem lasītājiem vārds "moderns" var izskatīties kā "modems".

PIEEJAMS STĀSTĪJUMS

Rakstzīmju neskaidrība. Izvēloties fontu, meklējiet neskaidras rakstzīmes. Dažas rakstzīmes, piemēram, lielais "l" un mazais "l", var būt mulsinošas. Turklāt dažas rakstzīmes – piemēram, mazais "p" un "q" noteiktos fontos – ir viena otras spoguļattēli. Cilvēkiem, kas mācās lasīt, cilvēkiem ar redzes traucējumiem un cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām, piemēram, disleksiju, līdzīgas rakstzīmes var būt problemātiskas.

India
lettuce
l cat

The I, l and 1
all look the same
in Gill Sans

atypical

embellishment

Izpušķoti fonti. Burtu pāru atstarpes jeb kernings ir nākamais faktors, kas jāņem vērā. Noteiktiem burtu pāriem var rasties sadursme fontos ar ciešu kerningu. Piemēram, ja otrais "o" un "l" saduras, vārds "cool" var tikt izlasīts kā "cod". Serif fontiem, visticamāk, būs ciešāks kernings, padarot tos mazāk pieejamus.

FONT

Stāsta struktūra

Jūsu stāsta vizuālā valoda ietekmēs tā pieejamību, bet tikpat svarīga ir arī stāsta struktūra. Labi strukturēts stāstījums ir noderīgs ikvienam, bet jo īpaši cilvēkiem ar mācīšanās grūtībām un uzmanības deficīta traucējumiem. Savukārt cilvēkiem, kas izmanto palīgtechnoloģijas, piemēram, ekrāna lasītājus, ir būtiski navigācijai izmantot virsrakstus.

PIEEJAMS STĀSTĪJUMS

Rindkopas garums

Ekrānos jāizvairās gan no lieliem teksta blokiem, gan no atsevišķām rindiņām. Lasītāji var justies nomākti no teksta sienām. Arī daudzas īsas, saraustītas teksta rindas pēc kārtas var būt traucējošas. Jūsu auditorija labāk sapratīs saturu, ja starp tām varēsiet izveidot ērtu vidējo līmeni.

Video un audio

Ja stāstā ir iekļauti video ar runu, tajos jābūt iekļautiem subtitriem vai atšifrējumam. Arī audio klipiem jābūt pieejamam rakstiskam atšifrējumam.

Vārdu izvēle

Jūsu ziņojums būs vieglāk saprotams, ja izmantosiet vienkāršu vārdu krājumu, izvairoties no idiomām un slenga. Turklāt vienkāršas valodas izmantošana ir noderīga arī cilvēkiem, kas nepārvalda valodu, un cilvēkiem ar kognitīviem traucējumiem. Jāņem vērā arī teikuma garums, jo tas ir saistīts ar lasīšanas līmeni jeb to, cik viegli ir saprast jūsu tekstu.

Apraksts

Virsrakstiem, apakšvirsrakstiem, pogām un hipersaitēm jābūt kodolīgām un aprakstošām. Saites un pogu nosaukumi, piemēram, “Noklikšķiniet šeit” vai “Uzziniet vairāk”, nav noderīgi patērētājiem, kuri izmanto ekrāna lasītājus. Tā vietā aprakstiet, ko saite vai poga darīs, piemēram, “Lasiet vairāk par pieejamu stāstījumu šeit”.